

Технологической карта

Уруок	Тулалыыр эйгэ
Тиэмэ	Саха Сириинэн устун айан
Сыала	Саха сириин ытык-кэрэ сирдэрин үөрэтии; төрөөбүт дойдуга тапталы инэриин; үөрэнээччи айар, толкуйдуур, ырытар дьоһурун сайыннарыы.
Соруктара	- үөрэнээччи тиэкини кытта үлэлиир сатабылларын сайыннарыы; - үөрэнээччи бөлөххө үлэлиир усулуобуйатын тэрийии; - үөрэнээччи санаатын сааһылаан этэрин ситиһии.
Уруок тиибэ	Сананы арыйыы
Атын уруоктары кытта сибээһэ	Математика, КНРС(Я)
Ньымата	Чинчийии, көрдөрөн үөрэтэр ньыма
Уруок формата	Уопсай, бөлөбүнэн үлэ
Туттар тэрилэ	Компьютер, мультимедийный проектор, презентация, маршрутнай илиистэр, карточкалар, айылбаба туттар тэриллэр

Этап урока, его цели	Учуутал үлэгтэ	Үөрэнээччи үлэгтэ	Үөрэх дэгиттэр үөрүйэхтэрин сайыннары
<p>I. Тэрээһин чаас</p> <p><i>Сыала:</i> <i>Кылааска үлэлиир эйгэни тэрийи.</i></p>	<p>- Үтүө кунунэн, күндү оҕолор. Мин аатым Валентина Ивановна. Бүгүңнү уруокпун манньк этиинэн саҕалыахпын баҕарабын: “ Баҕалаах сиргэр тийиэххин сөп - өскөтүн хаамтааххына, билбэккин билиэххин сөп – өскөтүн үөрэннэххинэ.” (Слайд 1)</p>	<p>Оҕолор уруокка үлэлиир турукка киирэллэр, бэлэмнэнэллэр</p>	<p><i>Бодоруһар сатабыл (Коммуникативные УУД)</i> учууталы, доҕотторун кытта үлэлиир сатабылы былааннааһын. <i>Бэйэни салайынар-дьаһанар сатабыл (Регулятивные УУД)</i> уруокка үлэлииргэ былааннаны.</p>
<p>II. Сонурҕаты. <i>(Ввод в тему)</i></p> <p><i>Сыала:</i> <i>Оҕону үөрэнэр турукка киллэриши, умсугутуу</i></p>	<p>- Оҕолор, кутаа уотун тула туруоххайын. - Бу хартыыналары көрөбүт уонна арааһа таайбыккыт буолуо. Бу ханна? (Слайд 2) - Биһиги Сахабыт сирэ туох уратылааҕый, дыктилээҕий. Бары ааҕабыт. (Слайд 3) - Бу киһини билэбит дуо? - Франция курдук ыраах сиртэн кыһын Саха сиригэр айанныыт кэлэ сылдыбыт. Тугунан кэлэн барбытый? - Ыраахтан да биһиги дойдубутун көрө кэлэллэр эбит! - Мин эһиэхэ рюкзакпар араас маллары аҕаллым. - Бу тутгар тэриллэр туохха наадалаахтарый? - Ол аата бүгүн биһиги ханна барабытый? - Оннооҕор ыраах дойдуттан Саха сирин көрө кэлэллэр. Онтон биһиги бэйэбит төрөөбүт дойдубутун үчүгэйдик билиэхтээхпит, үөрэтиэхтээхпит. - Ол аата биһиги бүгүн айанныыбыт? - Бүгүңнү тиэмэбит Саха сирин устун айан. Ытык кэрэ сирдэри кытта билсиэхпит (Слайд 4)</p>	<p>(Кутаа уот тула тураллар) - Саха Сирэ</p> <p>Оҕолор ааҕаллар.</p> <p>Эппиэттииллэр</p> <p>Санааларын этэллэр</p> <p>Хостуурун көрөллөр, таайаллар. - Айылҕаҕа айанна турунабыт</p> <p>- Саха сиригэр</p> <p>Үөһээ Бүлүүнү картаҕа</p>	<p><i>Бодоруһар сатабыл (Коммуникативные УУД)</i> иһитиннэрииттэн саамай сүрүнүн араарар. Оҕолору, учууталы өйдөөн истэр, санаатын сааһылаан этэр.</p>

	- Картаны көрүн. Арабар сирбит – Үөһээ Булуу.	былаабынан бэлиэтииллэр	
III. Матырыйаалы кытта үлэ. <i>Сыала</i> <i>Бөлөбүнэн үлэни</i> <i>тэрийии.</i> <i>Ытык кэрэ</i> <i>сирдэри кытта</i> <i>билсиһии</i>	- Мантан биир малы ылын. Паарта үрдүгэр талбыт малларгыт хартыыналара турар, бэйэбит киэнин булангыт миэстэбитин булун. Айанныыт пилоткатын кэтин. - Бөлөх аайы остуолга иккилии карточка баар. Тиэкистээх карточкалары көрөбүт. Иккис бөлөхтөр ханна айанныыгыт? Үһүстэр? (быраабыла) - Бастакы соруудаххыт: холобура, бу тиэскискэ Лабынкыр күөл уһуна, иэнэ, дирингэ биллибэт. - Задачалары, тэннэбиллэри суоттаан тиэкискитин ситэрэбит (флажок). Манна баар эбии матырыйаалы хайаан да аабабыт. - Иккис соруудах: бэйэбит тиэкискититтэн тугу билбикитин атын бөлөхтөргө биир оҕо баран кэпсиир (маршрутнай илиис) - Бөлөбүнэн үлэ саҕаланна	Оҕолор үс бөлөххө арахсаллар. Маршрутнай илииһи кытта үлэтииллэр.	<i>Бодоруһар сатабыл</i> <i>(Коммуникативные УУД)</i> - бөлөбүнэн үлэлэхэр, - бииргэ үөрэнэр-алтыһар оболоругар убаастабыллаахтык сыһыаннаһыта. - Атын оҕосанаатын истэр. - бэйэтин санаатын сааһылаан этэр <i>Билэр-көрөр сатабыл. Сүрүн үөрэнэр сатабыл (Познавательные УУД)</i> айымны тылын – өһүн, ис хоһоонун билии. Айымны ис хоһоонун ырытар, наардыр, сөптөөх эппиэти булар, түмүк онорор.
IV. Чингэтэр үлэ <i>КСО</i> <i>технологиятын</i> <i>туһаныы</i>	Бастаан бүппүт бөлөбү сөбүн-сыһатын көрөр. Бэрэбиэркэлиир илиистэри биэрэр, быһаарар	Бөлөхтөртөн биирдии оҕо соруудабы бүтэрэн атын бөлөххө тугу билбитин кэпсиир. Истибит бөлөх атын бөлөбү сыаналыыр.	<i>Ытык өйдөбүллэри иңэрии түмүгэ</i> <i>(Личностные УУД)</i> - Геройдарга бэйэлэрин санааларын аһаҕастык этэллэр. - дьон тугу гыммыттарын сыаналааһын. <i>Бэйэни салайынар-дьаһанар сатабыл (Регулятивные УУД)</i> - бөлөххө үлэ Кэпсэтиигэ истии култууратын тутуһар. Кэпсэтии сыалын-соругун, оҕо, учуутал этэр санаатын, кэпсэтии ис хоһоонун өйдүүр.

			Кэпсэтиини тобоостоохтук көбүлүүр, сабалыыр, түмүктүүр.
<p>V. Түмүк</p> <p><i>Сыала: ылбыт билиини чопчуланыы, бэйэни сыаналаныы</i></p>	<p>- Белөхтөр, миэхэ кэлэн үлэбит түмүгүн көрдөрүн.</p> <p>Бэчээт туруорар «Салгыы айанна бэлэмнит!»</p> <p>- Оҕолоор, кутаа уоппут тула өссө биирдэ мустуохха эрэ.</p> <p>- Бүгүңнү уруктан саганы тугу биллигит?</p> <p>- Саамай дирин күөл аата?</p> <p>- Лабынкыр күөлүгэр айан хантан саҕаланар этэй? (Флажок)</p> <p>-Саамай тымныы полюһа?</p> <p>- Хас кыраадыс тымныы буола сылдыбытый?</p> <p>-Өймөкөөн диэни тылбаастаатахха туох диэн буолар эбитий?</p> <p>- Өймөкөөн киин дэриэбинэтэ? (Флажок)</p> <p>- Саамай үрдүк хайа?</p> <p>- Тоҕо итинник диэн ааттаммытый?</p> <p>- Кыайыы хайата ханнык дэриэбинэбэ баарый?</p> <p>- Бүгүңнү урукпутун биллэр айанныт Альфред Теннисон тылларынан түмүктүөхпун баҕарабын</p> <p>- Миигин үтүктэбит: «Охсус, көрдөө, бул уонна бэринимэ!»</p>	<p>Үлэлэрин түмүктэрин көрдөрөллөр.</p> <p>Санааларын үллэстэллэр</p> <p>Бйытыларга эппиэттиллэр</p>	<p>Урукка ылбыт билиилэрин чопчулууллар.</p>
<p>Дьибэ үлэ</p> <p><i>Сыала: Үлэни</i></p>	<p>- Саха Сирин өссө ханнык ытык-кэрэ сирдэрин көрүөххүн, сылдыаххын баҕарабын?</p> <p>- Кылгас өйтөн суруйуута суруйун.</p>	<p>Дьибэ үлэни тэтэрээккэ суруналлар.</p>	<p>Үөрэнээччи үлэтин былааннар.</p>

<i>чопчуланыы</i>	- Бары көхтөөхтүк үлэлээбиккитин иһин махтал!		
-------------------	---	--	--